

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (első tanács)

2022. november 17.*

„Előzetes döntéshozatal – A pénzügyi rendszer pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása céljára való felhasználásának megelőzése – (EU) 2015/849 irányelv – A 18. cikk (1) és (3) bekezdése – A III. melléklet 3. pontjának b) alpontja – Kockázatalapú megközelítés – A kockázatoknak a kötelezett szolgáltatók általi értékelése – A kockázatoknak a tagállamok és a kötelezett szolgáltatók általi azonosítása – Ügyfél-átvilágítási intézkedések – Megerősített átvilágítási intézkedések – A korrupció tekintetében magasabb kockázatot jelentő harmadik ország – A 13. cikk (1) bekezdésének c) és d) pontja – A kötelezett szolgáltatókra háruló bizonyítási és dokumentációs követelmények – A 14. cikk (5) bekezdése – A kötelezett szolgáltatóknak az ügyfelek folyamatos monitoringjára vonatkozó kötelezettsége – Szankciót megállapító határozatok közzététele”

A C-562/20. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet az adminisztratívā rajona tiesa (körzeti közigazgatási bíróság, Lettország) a Bírósághoz 2020. október 28-án érkezett, 2020. október 12-i határozatával terjesztett elő

a SIA „Rodl & Partner”

és

a Valsts ieņēmumu dienests

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (első tanács),

tagjai: A. Arabadjiev tanácselnök, L. Bay Larsen, a Bíróság elnökhelyettese, az első tanács bírájaként eljárva, P. G. Xuereb, A. Kumin (előadó) és I. Ziemele bírák,

főtanácsnok: G. Pitruzzella,

hivatalvezető: M. Siekierzyńska tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2022. február 3-i tárgyalásra,

* Az eljárás nyelve: lett.

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- a SIA „Rodl & Partner” képviselőjében J.-C. Pastille Rechtsanwalt és L. Rasnačs advokäts,
- a lett kormány képviselőjében I. Hūna, K. Pommere és V. Soņeca, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Parlament képviselőjében J. Etienne, O. Hrstková Šolcová, M. Menegatti és L. Ruppeka-Rupeika, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Unió Tanácsa képviselőjében D. Ancāne, M. Chavrier, I. Gurov és K. Plešniak, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviselőjében Havas L., A. Sauka és T. Scharf, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2022. május 12-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a pénzügyi rendszerek pénzmosás vagy terrorizmusfinanszírozás céljára való felhasználásának megelőzéséről, a 648/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról, valamint a 2005/60/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv és a 2006/70/EK bizottsági irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2015. május 20-i (EU) 2015/849 európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2015. L 141., 73. o.) 13. cikke (1) bekezdése c) és d) pontjának, 14. cikke (5) bekezdésének, 18. cikkének, 60. cikke (1) és (2) bekezdésének, valamint III. melléklete 3. pontja b) alpontjának értelmezésére, továbbá ezen irányelv 14. cikke (5) bekezdésének, valamint 18. cikke (1) és (3) bekezdésének érvényességére vonatkozik.
- 2 E kérelmet a SIA „Rodl & Partner” és a Valsts ieņēmumu dienests (nemzeti adóhatóság, Lettország; a továbbiakban: VID) között a Rodl & Partnerrel szemben a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozásának megelőzésére vonatkozó nemzeti rendelkezések megsértése miatt kiszabott pénzügyi szankció tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

- 3 A 2015/849 irányelv (1), (22), (30), (43) és (66) preambulumbekzdése kimondja:
„(1) Az illegális pénzáramlás árthat a pénzügyi ágazat integritásának, stabilitásának és megítélésének, továbbá fenyegetést jelenthet az Unió belső piacára és a nemzetközi fejlődésre nézve. A pénzmosás, valamint a terrorizmusfinanszírozás és a szervezett bűnözés továbbra is jelentős probléma, amelyet uniós szinten kell kezelni. A büntetőjogi

megoldás uniós szintű továbbfejlesztésén túl elengedhetetlen, emellett kiegészítő eredményekkel járhat a pénzügyi rendszer pénzmosásra és terrorizmusfinanszírozásra történő felhasználásának a célzott és arányos megelőzése.

[...]

- (22) A pénzmosásnak és a terrorizmus finanszírozásának a kockázata nem minden esetben ugyanolyan mértékű. Ennek megfelelően teljes körű kockázatalapú megközelítést kell alkalmazni. A kockázatalapú megközelítés nem tekintendő a tagállamok és a kötelezett szolgáltatók részére biztosított túlzottan megengedő lehetőségnek. Sokkal inkább a tényeken alapuló döntéshozatal alkalmazását jelenti az Uniót és az Unióban tevékenykedő szereplőket fenyegető pénzmosási és terrorizmusfinanszírozási kockázatok célzottabb kezelése érdekében.

[...]

- (30) A kockázatok jellege változó, a változók pedig önmagukban vagy egymással ötvözve növelhetik vagy csökkenthetik a felmerülő potenciális kockázatot, és ennek folytán hatással vannak a megelőző intézkedések, például az ügyfél-átvilágítási intézkedések megfelelő szintjére. Így bizonyos körülmények között fokozott átvilágítást kell alkalmazni, míg más esetekben egyszerűsített átvilágítás is elegendő lehet.

[...]

- (43) Alapvető fontosságú, hogy az irányelvnek és a [Pénzügyi Akció Munkacsoport (FATF)] felülvizsgált [...] ajánlásainak az összehangolását az uniós jogszabályoknak – különösen az uniós adatvédelmi jog és az [Európai Unió Alapjogi Chartájában] rögzített alapvető jogok védelme tekintetében – teljes mértékben megfelelővé végezzék. Ezen irányelv végrehajtásának egyes aspektusai adatok gyűjtését, elemzését, tárolását és megosztását foglalják magukban. A személyes adatok említett kezelését az alapvető jogok teljes mértékű tiszteletben tartása mellett, kizárólag az ezen irányelvben rögzített célokra, illetve az irányelv által előírt tevékenységekre vonatkozóan indokolt engedélyezni, beleértve az ügyfél-átvilágítás végrehajtását, a folyamatos monitoringot, a szokatlan és gyanús ügyletekkel kapcsolatos nyomozást és azok bejelentését, valamely jogi személy vagy társulás jellegű jogi megállapodás tényleges tulajdonosának azonosítását, a politikai közszerplők azonosítását, továbbá az információk illetékes hatóságok, illetve hitelintézetek és pénzügyi intézmények és egyéb kötelezett szolgáltatók általi megosztását. A kötelezett szolgáltatók a személyes adatok összegyűjtését és ezt követő kezelését szigorúan csak az irányelv előírásainak betartásához szükséges mértékig végezhetik el, és a személyes adatok nem kezelhetők tovább olyan módon, amely összeegyeztethetetlen az említett céllal. Szigorúan meg kell tiltani mindenekelőtt a személyes adatok kereskedelmi célból történő további kezelését.

[...]

- (66) [Az Alapjogi Chartának] a mindenfajta megkülönböztetést tiltó 21. cikkével összhangban a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy ennek az irányelvnek a végrehajtása az ügyfél-átvilágítással összefüggésben végzett kockázatértékelések tekintetében megkülönböztetés nélkül történjen.”

4 Ezen irányelv 1. cikkének (1) és (2) bekezdése kimondja:

„(1) Ezen irányelv célja, hogy megelőzze az uniós pénzügyi rendszereknek a pénzmosás, valamint terrorizmusfinanszírozás céljára való felhasználását.

(2) A tagállamok biztosítják a pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás tilalmát.”

5 Az említett irányelv 5. cikke a következőképpen rendelkezik:

„A pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás megelőzése érdekében a tagállamok az ezen irányelv hatálya alá tartozó területen szigorúbb rendelkezéseket is elfogadhatnak, vagy hatályban tarthatnak, az uniós jog keretein belül.”

6 A 2015/849 irányelv 7. cikkének (1) bekezdése értelmében:

„Valamennyi tagállam megfelelő lépéseket tesz az őt érintő pénzmosási és terrorizmusfinanszírozási kockázatok, valamint az ezekkel kapcsolatos adatvédelmi problémák feltárása, értékelése, értelmezése és enyhítése érdekében. A tagállamok az említett kockázatértékelést naprakészen tartják.”

7 Ezen irányelv 8. cikkének (1) és (2) bekezdése a következőképpen szól:

„(1) A tagállamok biztosítják, hogy a kötelezett szolgáltatók megtegyék a megfelelő intézkedéseket a pénzmosás és terrorizmusfinanszírozás kockázatainak megállapítása és értékelése céljából, figyelembe véve többek között olyan kockázati tényezőket, amelyek az ügyfelekkel, országokkal vagy földrajzi területekkel, termékekkel, szolgáltatásokkal, ügyletekkel és szállítási csatornákkal kapcsolatosak. Ezeknek az intézkedéseknek arányosaknak kell lenniük a kötelezett szolgáltató jellegével és méretével.

(2) Az (1) bekezdésben említett kockázatértékeléseket dokumentálni kell, naprakészen kell tartani és az érintett illetékes hatóságok, valamint az érintett önszabályozó testületek rendelkezésére kell bocsátani. Az illetékes hatóságok dönthetnek úgy, hogy eltekintenek az egyéni dokumentált kockázatértékelések előírásától, amennyiben az ágazatban rejlő konkrét kockázatok egyértelműek és ismertek.”

8 Az említett irányelv 11. cikke a következőképpen rendelkezik:

„A tagállamok biztosítják, hogy a kötelezett szolgáltatók a következő körülmények fennállása esetén ügyfél-átvilágítási intézkedéseket alkalmazzanak:

a) üzleti kapcsolat létesítésekor;

b) olyan alkalmi ügylet teljesítésekor, amely

- i) i. legalább 15000 [euró] összegű, attól függetlenül, hogy az ügyletre egyetlen műveletben vagy több, összetartozónak tűnő műveletben kerül-e sor; vagy
- ii. [a pénzáttalásokat kísérő adatokról és a 1781/2006/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2015. május 20-i (EU) 2015/847 európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2015. L 141., 1. o.)] 3. cikkének (9) pontja értelmében 1000 [eurót] meghaladó összegű pénzáttalásnak minősül;

[...]

e) pénzmosás vagy terrorizmusfinanszírozás gyanúja esetében, tekintet nélkül bármilyen eltérésre, kivételre vagy küszöbértékre;

[...]

9 A 2015/849 irányelv 13. cikkének (1) és (4) bekezdése kimondja:

„(1) Az ügyfél-átvilágítási intézkedések a következőket foglalják magukban:

[...]

c) értékelés és – adott esetben – információszerzés az üzleti kapcsolat céljáról és tervezett jellegéről;

d) az üzleti kapcsolat folyamatos monitoringja, ideértve a kapcsolat fennállása folyamán teljesített ügyletek elemzését annak ellenőrzése érdekében, hogy a végrehajtott ügyletek összhangban vannak-e az kötelezett szolgáltatóknak az ügyfélről, az üzleti és kockázati profilról szerzett ismereteivel, ideértve, ahol szükséges, a pénzeszközök származását is, valamint annak biztosítása, hogy a dokumentumok, adatok és információk naprakészek legyenek.

[...]

(4) A tagállamok biztosítják, hogy a kötelezett szolgáltatók bizonyítani tudják az illetékes hatóságok vagy az önszabályozó testületek számára, hogy az intézkedések az általuk feltárt pénzmosási és terrorizmusfinanszírozási kockázatok figyelembevételével megfelelők.”

10 Ezen irányelv 14. cikkének (5) bekezdése az alábbiak szerint rendelkezik:

„A tagállamok előírják, hogy a kötelezett szolgáltatók ne csak valamennyi új ügyfél esetében alkalmazzanak ügyfél-átvilágítási intézkedéseket, hanem kockázatérzékenységi alapon megfelelő időszakokban a meglévő ügyfelek esetében is, többek között akkor is, ha az ügyfél e tekintetben fontos körülményei változnak.”

11 Az említett irányelv 18. cikkének (1)–(3) bekezdése szerint:

„(1) A tagállamok előírják a kötelezett szolgáltatók számára, hogy a 19–24. cikkben említett esetekben, továbbá ha ügyfelük olyan harmadik országban letelepedett természetes személy, illetve jogi entitás, amelyet a Bizottság kiemelt kockázatot jelentő harmadik országnak minősített, valamint egyéb, a tagállamok vagy a kötelezett szolgáltatók által magasabb kockázatot jelentőnek tekintett esetekben fokozott ügyfél-átvilágítási intézkedéseket alkalmazzanak a szóban forgó kockázatok megfelelő kezelése és enyhítése céljából.

[...]

(2) A tagállamok előírják a kötelezett szolgáltatók számára, hogy észszerű mértékben vizsgálják meg valamennyi olyan összetett és szokatlanul nagy volumenű ügylet és szokatlan ügylettípus hátterét és célját, amelynek nincs látható gazdasági vagy nyilvánvalóan jogszerű célja. A kötelezett szolgáltatóknak mindenekelőtt meg kell erősíteniük az üzleti kapcsolat monitoringjának mértékét és jellegét annak meghatározásához, hogy a szóban forgó ügyletek vagy tevékenységek gyanúsak tűnnek-e.

(3) A tagállamok és a kötelezett szolgáltatók a pénzmossási és terrorizmusfinanszírozási kockázatok értékelésekor figyelembe veszik legalább a potenciálisan nagy kockázattal járó helyzetekre vonatkozóan a III. mellékletben meghatározott tényezőket.”

12 A 2015/849 irányelv 40. cikke (1) bekezdésének első albekezdése a következőképpen rendelkezik:

„A tagállamok előírják a kötelezett szolgáltatók számára, hogy a nemzeti jognak megfelelően őrizték meg az alábbi dokumentumokat és információkat bármilyen esetleges pénzmossásnak vagy terrorizmus finanszírozásának a pénzügyi információs egység vagy más illetékes hatóság általi megelőzése, felderítése és az azzal kapcsolatos nyomozás során történő felhasználás céljából:

- a) ügyfél-átvilágítás esetében a II. fejezetben meghatározott ügyfél-átvilágítási előírások teljesítéséhez szükséges dokumentumok és információk másolata, az ügyféllel való üzleti kapcsolat lezárását vagy az alkalmi ügylet időpontját követő öt évig;
- b) az ügyletekkel kapcsolatos bizonyítékok vagy rögzített adatok, melyek lehetnek az ügylet azonosításához szükséges eredeti dokumentumok vagy az alkalmazandó nemzeti jog értelmében az igazságszolgáltatási eljárásokban elfogadható másolatok, az ügyféllel való üzleti kapcsolat lezárását vagy az alkalmi ügylet időpontját követő öt évig.”

13 Ezen irányelv 60. cikkének (1) és (2) bekezdése kimondja:

„(1) A tagállamok gondoskodnak arról, hogy az ezen irányelvet átültető nemzeti rendelkezések megsértéséért közigazgatási szankciót vagy intézkedést elrendelő jogerős határozatokat az illetékes hatóságok hivatalos honlapjukon közvetlenül azt követően közzétegyék, hogy a szankció által sújtott természetes vagy jogi személy értesítést kapott e határozatról. A közzétételnek legalább a jogsértés típusára és jellegére, valamint a felelős természetes vagy jogi személyek kilétére vonatkozó információkat tartalmaznia kell. A tagállamok nem kötelesek alkalmazni ezen albekezdést a vizsgálati jellegű intézkedéseket elrendelő határozatokra.

[...]

(2) Amennyiben a tagállamok engedélyezik azon határozatok közzétételét is, melyek ellen jogorvoslati kérelmet nyújtottak be, az illetékes hatóságoknak haladéktalanul közzé kell tenniük a hivatalos honlapjukon ezt az információt, valamint a későbbiekben a jogorvoslati eljárás eredményére vonatkozó információt. A közigazgatási szankciót vagy intézkedést elrendelő korábbi határozatot semmissé tevő határozatokat ugyancsak közzé kell tenni.”

14 Az említett irányelv III. melléklete tartalmazza a „18. cikk (3) bekezdésében említett potenciálisan magasabb kockázatra vonatkozó tényezők és bizonyítéktípusok nem teljes listáj[át]”, amely listát három kategória alkotja, nevezetesen az „ügyfélkockázati tényezők”, a „termékhez, szolgáltatáshoz, ügylethez vagy szállítási csatornához kapcsolódó kockázati tényezők”, valamint a „földrajzi kockázati tényezők”. Az utóbbi kockázati tényezők között szerepelnek ugyanezen melléklet 3. pontjának b) alpontjában az, „olyan országok, amelyekben hiteles források szerint magas szintű a korrupció vagy az egyéb büntetendő cselekmények száma”.

A lett jog

- 15 A 2008. július 17-i Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likums (a pénzmosás, a terrorizmusfinanszírozás és a tömegpusztító fegyverek elterjedésének megelőzéséről szóló törvény) (a *Latvijas Vēstnesis* 2008-i 116. száma) módosítására többek között a 2015/849 irányelvnek a lett jogrendbe való átültetése céljából került sor.
- 16 E törvénynek az alapügy tényállására alkalmazandó változata (a továbbiakban: megelőzésről szóló törvény) 6. cikkének (1) és (1²) bekezdése kimondja:

„(1) A kötelezett szolgáltató a tevékenységi körének megfelelően elvégzi és dokumentálja a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása kockázatának értékelését annak érdekében, hogy feltárja, értékelje, értelmezze és kezelje a tevékenységeihez és ügyfeleihez fűződő kockázatokat, és ezen értékelés alapján a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozásának megelőzését szolgáló belső ellenőrzési rendszert hoz létre, beleértve azon vonatkozó politikák és eljárások kidolgozását és dokumentálását is, amelyeket az igazgatótanács – ha ilyet kineveztek – vagy adott esetben a kötelezett szolgáltató más vezető testülete hagy jóvá.

[...]

(1²) A kötelezett szolgáltatónak a pénzmosás és terrorizmus finanszírozása kockázatának értékelése és a belső ellenőrzési rendszer kialakítása során legalább a következő, a kockázatokat befolyásoló körülményeket kell figyelembe vennie:

- (1) az ügyfél vagy az ügyfél tulajdonosa jogi formájából, tulajdonosi szerkezetéből [és] gazdasági vagy személyes tevékenységéből eredő ügyfélkockázat;
  - (2) az ország- és földrajzi kockázat, azaz annak kockázata, hogy az ügyfél vagy az ügyfél tulajdonosa olyan országgal vagy területtel áll kapcsolatban, amelynek gazdasági, társadalmi, jogi vagy politikai körülményei a pénzmosás vagy terrorizmusfinanszírozás ezen országban rejlő magas kockázatára utalhatnak [...].”
- 17 Az említett törvény 8. cikkének (2) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„A kötelezett szolgáltató rendszeresen, de legalább 18 havonta értékeli a belső ellenőrzési rendszer működésének hatékonyságát, többek között megvizsgálja és naprakészé teszi az ügyfélhez, a lakóhelye (székhelye) szerinti országhoz, az ügyfél gazdasági vagy személyes tevékenységéhez, a felhasznált árukhoz és szolgáltatásokhoz, valamint az utóbbiak ellátási láncjaihoz kapcsolódó pénzmosási és terrorizmusfinanszírozási kockázat értékelését, és szükség esetén intézkedéseket hoz a belső ellenőrzési rendszer hatékonyságának javítása, valamint a pénzmosás és terrorizmusfinanszírozás megelőzésére irányuló politikák és eljárások felülvizsgálata és pontosítása érdekében.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 18 A Rodl & Partner Lettországbán letelepedett gazdasági társaság, amelynek tevékenysége számviteli, könyvviteli és könyvvizsgálati szolgáltatások, valamint adótanácsadási szolgáltatások nyújtásából áll. A megelőzésről szóló törvény értelmében vett „kötelezett szolgáltatónak” minősül.

- 19 A 2019. április 3. és június 6. közötti időszak során a VID ellenőrzést folytatott a pénzmosás megelőzésének keretében a Rodl & Partnernél, amely ellenőrzés alapján 2019. április 3-án előzetes jelentést, majd 2019. június 6-án végleges jelentést készített. A 2019. április 3-i jelentés megállapította egyrészt, hogy a Rodl & Partner által a megelőzésről szóló törvényben meghatározott követelmények betartása érdekében létrehozott belső ellenőrzési rendszer bizonyos szabálytalanságokat mutat, másrészt pedig azt, hogy a Rodl & Partner mint kötelezett szolgáltató az említett törvény 6. cikkének (1) bekezdésében foglalt követelmények megsértésével elmulasztotta két ügyfele, nevezetesen az IT izglitibas fonds alapítvány és az RBA Consulting, SIA tekintetében elvégezni és dokumentálni a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása kockázatának értékelését. A VID ugyanis úgy ítélte meg, hogy e két ügyfél magas pénzmosási és terrorizmusfinanszírozási kockázatot jelent, és hogy ennélfogva a Rodl & Partnernek fokozott ügyfél-átvilágítási intézkedéseket kellett volna elfogadnia velük szemben.
- 20 Így az IT izglitibas fonds alapítványt illetően a VID először is megállapította azt, hogy az olyan nem kormányzati szervezet (NGO), amely e minősége folytán különösen kiszolgáltatott és alkalmas arra, hogy a terrorizmus finanszírozása céljából felhasználják, amint az a Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas dienests (a pénzmosás megelőzésével foglalkozó hatóság, Lettország) által közzétett jelentésből kitűnik, másodsor azt, hogy ezen alapítvány azon alkalmazottja, aki 2017. március 7-én aláírta a fenti alapítvány azonosító lapját, az Oroszországi Föderáció állampolgára volt, amely ország a korrupció tekintetében magas kockázatot jelent, harmadszor pedig azt, hogy az említett alapítvány a lett társaság egészét nevezte meg tényleges tulajdonosként, ami ellentétes a hatályos nemzeti szabályozással.
- 21 Az RBA Consultingot illetően a VID megállapította, hogy az az Oroszországi Föderációban letelepedett valamely társaság többségi tulajdonában álló társasággal pénzügyi tranzakciókat hajtott végre. Ezenkívül, bár a VID felhívta a Rodl & Partnernt, hogy mutassa be a fenti ügyletek alapjául szolgáló szerződés másolatát, a kötelezett szolgáltató nem tett eleget ennek a kérésnek, és csak annyit közölt, hogy az említett szerződés eredeti változatát az RBA Consulting telephelyén megtekintette.
- 22 A VID igazgatója 2019. július 11-i határozatával a Rodl & Partnernt 3000 euró pénzbírság megfizetésére kötelezte a megelőzésről szóló törvénynek az IT izglitibas fonds alapítvánnyal és az RBA Consultingtal fennálló kapcsolata keretében történő megsértése miatt. Ezzel szemben, mivel a 2019. június 6-i végleges vizsgálati jelentés megállapította, hogy a belső ellenőrzési rendszert érintő szabálytalanságokat kijavították, e tekintetben nem állapítottak meg jogsértést. A VID 2019. augusztus 11-én közzétette honlapján a Rodl & Partner által elkövetett, e határozatban megállapított jogsértésekkel kapcsolatos információkat.
- 23 Az említett határozattal szemben benyújtott közigazgatási jogorvoslati kérelmet követően e határozatot a VID főigazgatójának 2019. november 13-i határozata helybenhagyta.
- 24 2019. december 13-án a Rodl & Partner keresetet indított a kérdést előterjesztő bíróság, az adminisztratívā rajona tiesa (kerületi közigazgatási bíróság, Lettország) előtt a 2019. november 13-i határozat megsemmisítése, valamint a VID arra történő kötelezése iránt, hogy törölje az internetes oldalán közzétett, a kiszabott szankcióra vonatkozó információkat.
- 25 A kérdést előterjesztő bíróság először is megállapítja, hogy sem a megelőzésről szóló törvény, sem pedig a 2015/849 irányelv nem rendelkezik arról, hogy a nem kormányzati szervezetek jogi formájuk miatt a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása tekintetében magasabb kockázatot jelentenek, és a kötelezett szolgáltatók pusztán ennek alapján kötelesek velük szemben fokozott

ügyfél-átvilágítási intézkedéseket alkalmazni. Ugyanígy a FATF által közzétett, a könyvelői szakmát érintő kockázatalapuló megközelítésről szóló iránymutatásban (*Guidance for a Risk-based Approach for the Accounting Profession*) meghatározott, adott esetben magasabb földrajzi kockázatra utaló kritériumok egyike sem vonatkozik az ügyfelek munkavállalóinak állampolgárságára. Így e bíróság szerint abban az esetben, ha a VID nemzeti felügyelő hatóságként azt állapítaná meg, hogy a kötelezett szolgáltatónak minden olyan esetben fokozott ügyfél-átvilágítási intézkedéseket kell elfogadnia, amikor az ügyfél nem kormányzati szervezet, vagy annak egyik alkalmazottja anélkül, hogy ezen irányelv értelmében az említett ügyfél tényleges tulajdonosa lenne, egy korrupció tekintetében magas kockázatot jelentő harmadik ország állampolgárságával rendelkezik, felmerülne a kérdés, hogy a jogszabályban elő nem írt ilyen követelmény nem aránytalan-e, és ennek következtében nem összeegyeztethetetlen-e az EUSZ 5. cikkben előírt arányosság elvével.

- 26 Ebben az összefüggésben a kérdést előterjesztő bíróság rámutat, hogy az Oroszországi Föderáció nem kiemelt kockázatot jelentő ország, mivel nem szerepel sem a kiemelt kockázatot jelentő országok FATF által közzétett listáján, sem azon harmadik országoknak az Európai Bizottság által elfogadott listáján, amelyeknek a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása elleni küzdelmet szolgáló mechanizmusai elégtelenek. Mindemellett e bíróság jelzi, hogy az Oroszországi Föderációt a 2015/849 irányelv III. melléklete 3. pontjának b) alpontja alapján olyan országnak vagy területnek lehet tekinteni, amely a korrupció tekintetében magas kockázatot jelent, amit egyébként a Transparency International nem kormányzati szervezet is állít.
- 27 Másodszor, a kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy a 2015/849 irányelv 5. cikkének megfelelően, amint azt a Bíróság a 2016. március 10-i Safe Interenvios ítéletében (C-235/14, EU:C:2016:154) értelmezte, a pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás megelőzése érdekében a tagállamok szigorúbb rendelkezéseket is elfogadhatnak abban az esetben, ha e tagállam álláspontja szerint ilyen kockázat áll fenn. E bíróság ugyanakkor azt kérdezi, hogy a jelen ügyben, amikor a VID úgy ítélte meg, hogy magas kockázati tényezőnek minősül az a körülmény, hogy az RBA Consulting az Oroszországi Föderációban letelepedett valamely társaság többségi tulajdonában álló leányvállalat kereskedelmi partnere, nem alkalmazta-e aránytalan módon a megelőzésről szóló törvényt, tekintettel arra, hogy sem e törvény, sem pedig a 2015/849 irányelv nem rendelkezik ilyen kockázati tényezőről.
- 28 Hasonlóképpen, e bíróság azt a kérdést is felveti, hogy a VID nem lépte-e túl a hatáskörét azzal, hogy kötelezte a Rodl & Partnert az RBA Consulting és e leányvállalat között létrejött szerződés másolatának benyújtására, mivel sem a megelőzésről szóló törvény, sem pedig a 2015/849 irányelv nem követeli meg, hogy a kötelezett szolgáltató ilyen üzleti dokumentumok másolatát szerezzé be.
- 29 Harmadszor, a kérdést előterjesztő bíróság jelzi, hogy a VID úgy ítélte meg, hogy a Rodl & Partner megsértette a megelőzésről szóló törvény 8. cikkének (2) bekezdését, amely szerint a kötelezett szolgáltató rendszeresen, legalább 18 havonta elvégzi többek között az ügyféllel kapcsolatos pénzmosási és terrorizmusfinanszírozási kockázat értékelését. Márpedig, amikor a VID elvégezte a Rodl & Partner helyzetének értékelését, az RBA Consulting már 18 hónapja nem volt az utóbbi ügyfele. Így felmerül a kérdés, hogy a 2015/849 irányelv rendelkezései és különösen ezen irányelv 14. cikkének (5) bekezdése előírja-e a kötelezett szolgáltató számára, hogy a meglévő ügyfelekkel szemben átvilágítási intézkedéseket alkalmazzon, még akkor is, ha a fontos körülményeik változása nem állapítható meg, és hogy adott esetben az ilyen intézkedések észszerűek és arányosak-e, vagy hogy ezen intézkedések kizárólag a pénzmosás vagy a terrorizmus finanszírozásának magas kockázatát jelentő ügyfelekre alkalmazandók.

- 30 Negyedszer és végezetül a kérdést előterjesztő bíróság megjegyzi, hogy a Rodl & Partner által elkövetett jogsértésekre vonatkozó, a VID által az internetes oldalán közzétett információk pontatlanságokat tartalmaztak. A fentiek alapján e bíróság a 2015/849 irányelv 60. cikke (1) és (2) bekezdésének értelmezését kéri.
- 31 E körülmények között az administratívā rajona tiesa (körzeti közigazgatási bíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:
- „1) Úgy kell-e értelmezni a 2015/849 irányelv 18. cikkének (1) és (3) bekezdését III. melléklete 3. pontjának b) alpontjával összefüggésben, hogy e rendelkezések i) automatikusan megkövetelik, hogy a könyvelést végző külső szolgáltató fokozott ügyfél-átvilágítási intézkedéseket hozzon azon tény miatt, hogy az ügyfél nem kormányzati szervezet, és az ügyfél meghatalmazásával rendelkező és általa alkalmazott személy egy korrupció tekintetében magas kockázatot jelentő harmadik ország, a jelen ügyben az Oroszországi Föderáció állampolgára, aki tartózkodási engedéllyel rendelkezik Lettországból, és ii) automatikusan megkövetelik, hogy ezen ügyfél kockázati szintjét magasnak minősítsék?
- 2) Az előző kérdésre adandó igenlő válasz esetén: úgy tekinthető-e a 2015/849 irányelv 18. cikke (1) és (3) bekezdésének említett értelmezése, hogy az arányos és ezért összeegyeztethető az Európai Unióról szóló szerződés 5. cikke (4) bekezdésének első albekezdésével?
- 3) Úgy kell-e értelmezni a 2015/849 irányelv 18. cikkét III. melléklete 3. pontjának b) alpontjával összefüggésben, hogy az minden olyan esetben automatikus kötelezettséget ír elő a fokozott ügyfél-átvilágítási intézkedések meghozatalára vonatkozóan, amikor az ügyfél üzlettársa, de nem maga az ügyfél, valamilyen módon egy, a korrupció tekintetében magas kockázatot jelentő harmadik országhoz, a jelen esetben az Oroszországi Föderációhoz kapcsolódik?
- 4) Úgy kell-e értelmezni a 2015/849 irányelv 13. cikke (1) bekezdésének c) és d) pontját, hogy ez utóbbi pontok azt írják elő, hogy a kötelezett szolgáltatónak az ügyfél-átvilágítási intézkedések meghozatala során az ügyféltől be kell szereznie a szóban forgó ügyfél és egy harmadik személy között létrejött szerződés másolati példányát, és ezért az említett szerződés helyszíni vizsgálata nem tekinthető elegendőnek?
- 5) Úgy kell-e értelmezni a 2015/849 irányelv 14. cikkének (5) bekezdését, hogy a kötelezett szolgáltatónak még akkor is átvilágítási intézkedéseket kell alkalmaznia a meglévő üzleti ügyfelekkel szemben, ha az ügyfél körülményeiben jelentős változások nem állapíthatók meg, és a tagállamok illetékes hatósága által az új nyomon követési intézkedések meghozatalára előírt határidő még nem telt le, és a szóban forgó kötelezettséget kizárólag azon ügyfelekkel kapcsolatban kell alkalmazni, akiknek magas kockázatot tulajdonítottak?
- 6) Úgy kell-e értelmezni a 2015/849 irányelv 60. cikkének (1) és (2) bekezdését, hogy az ezen irányelvet átültető nemzeti rendelkezések megsértéséért közigazgatási szankciót vagy intézkedést elrendelő jogerős határozatokra vonatkozó információk közzététele során a hatáskörrel rendelkező hatóság köteles biztosítani, hogy a közzétett információk pontosan megfeleljenek a határozatban megállapított információknak?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az ügy érdeméről

- 32 Első és harmadik kérdésével, amelyeket indokolt együttesen vizsgálni, az előterjesztő bíróság lényegében arra kíván választ kapni, hogy a 2015/849 irányelv III. melléklete 3. pontjának b) alpontjával összefüggésben értelmezett 18. cikkének (1) és (3) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy azok megkövetelik, hogy a kötelezett szolgáltató valamely ügyfél kockázati szintjét automatikusan magasabbnak minősítse, és ennek következtében fokozott ügyfél-átvilágítási intézkedéseket hozzon vele szemben, amennyiben az ügyfél nem kormányzati szervezet, amennyiben az említett ügyfél egyik alkalmazottja a korrupció tekintetében magas kockázatot jelentő harmadik ország állampolgára, vagy amennyiben ugyanezen ügyfél kereskedelmi partnere, de nem maga az ügyfél, ilyen harmadik országgal áll kapcsolatban.
- 33 Előzetesen meg kell állapítani, hogy a 2015/849 irányelv fő célja – amint az annak címéből, valamint 1. cikkének (1) és (2) bekezdéséből kitűnik – a pénzügyi rendszer pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása céljára való felhasználásának megelőzése (lásd analógia útján a pénzügyi rendszereknek a pénzmosás, valamint terrorizmus finanszírozása céljára való felhasználásának megelőzéséről szóló, 2005. október 26-i 2005/60/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv [HL 2005. L 309., 15. o.] tekintetében: 2021. szeptember 2-i LG és MH [Saját jövedelem tisztára mosása] ítélet, C-790/19, EU:C:2021:661, 68. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; lásd ebben az értelemben: 2021. október 6-i ECOTEX BULGARIA ítélet, C-544/19, EU:C:2021:803, 44. pont).
- 34 A 2015/849 irányelv megelőző jellegű rendelkezései – kockázatalapú megközelítés szerint – olyan megelőző és visszatartó erejű intézkedések összességének megállapítására irányulnak, amelyek lehetővé teszik a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása elleni hatékony küzdelmet (lásd analógia útján: 2021. szeptember 2-i LG és MH [Saját jövedelem tisztára mosása] ítélet, C-790/19, EU:C:2021:661, 69. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat), amint az a fenti irányelv (1) preambulumbekkezdéséből kitűnik, annak elkerülése érdekében, hogy az illegális pénzáramlás árthasson az Unió pénzügyi ágazata integritásának, stabilitásának és megítélésének, fenyegetést jelenthessen az Unió belső piacára és a nemzetközi fejlődésre nézve.
- 35 Amint arra a főtanácsnok az indítványának 33. pontjában rámutatott, és amint az a 2015/849 irányelv 6–8. cikkéből kitűnik, a kockázatalapú megközelítés e kockázatok értékelését feltételezi, amelyet az említett irányelv által létrehozott rendszerben három szinten hajtanak végre: elsőként uniós szinten a Bizottság révén, másodsor az egyes tagállamok szintjén, harmadszor pedig a kötelezett szolgáltatók szintjén. Amint az a fenti irányelv (30) preambulumbekkezdéséből kitűnik, e kockázateértékelés a feltétele többek között annak, hogy e szolgáltatók az érintett ügyféllel szemben átvilágítási intézkedéseket fogadjanak el. A Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint ugyanis ilyen értékelés hiányában sem az érintett tagállam, sem adott esetben az érintett szolgáltató nem dönthet arról, hogy az egyedi esetben milyen intézkedéseket kell alkalmazni (lásd analógia útján: 2016. március 10-i Safe Interenvíos ítélet, C-235/14, EU:C:2016:154, 107. pont).
- 36 E tekintetben a 2015/849 irányelv „Ügyfél-átvilágítás” című II. fejezetének 1–3. szakaszában három fajta ügyfél-átvilágítási intézkedést ír elő, azaz az általános, az egyszerűsített és a fokozott ügyfél-átvilágítási intézkedéseket. Amint az a Bíróság ítélkezési gyakorlatából kitűnik, ezen intézkedések célja a pénzmosásnak és a terrorizmus finanszírozásának a lehető legnagyobb mértékben történő elkerülése, vagy legalábbis a lehető legnagyobb mértékben történő

megakadályozása azáltal, hogy e célból valamennyi olyan szakaszban, amelyeket az említett tevékenységek magukban foglalhatnak, akadályokat állítanak fel a pénzmosást végzők és a terrorizmus finanszírozói számára (lásd analógia útján: 2021. szeptember 2-i LG és MH [Saját jövedelem tisztára mosása] ítélet, C-790/19, EU:C:2021:661, 69. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 37 Ami a fokozott ügyfél-átvilágítási intézkedéseket illeti, amelyek kizárólag az első és a harmadik kérdés tárgyát képezik, rá kell mutatni, hogy a 2015/849 irányelv 18. cikkének (1) bekezdése megemlíti néhány olyan helyzetet, amelyek magasabb pénzmosási és terrorizmusfinanszírozási kockázattal járnak, és amelyekben a tagállamok megkövetelik a kötelezett szolgáltatóktól, hogy ilyen ügyfél-átvilágítási intézkedéseket alkalmazzanak az ügyfelekkel szemben e kockázat megfelelő kezelése és enyhítése érdekében. Az ilyen fokozott átvilágítási intézkedéseket tehát e szervezeteknek először is az ezen irányelv 19–24. cikkében említett esetekben, másodszer a Bizottság által kiemelt kockázatot jelentő országként meghatározott harmadik országokban letelepedett természetes személyekkel vagy harmadik országbeli jogi személyekkel fennálló kapcsolatok keretében, harmadszor pedig a tagállamok vagy a kötelezett szolgáltatók által azonosított, magasabb kockázatot jelentő egyéb esetekben kell alkalmazniuk.
- 38 Ebből következik, hogy a 2015/849 irányelv 19–24. cikkében említett konkrét helyzeteken, valamint az ezen irányelv 18. cikkében említett, a Bizottság által kiemelt kockázatot jelentő harmadik országként nyilvántartott országban letelepedett természetes személyekkel vagy jogi személyekkel fennálló kapcsolatokat érintő, ezen irányelv 18. cikkében említett helyzeteken kívül a fokozott átvilágítási intézkedések alkalmazása a kockázatalapú megközelítésnek megfelelően feltételezi, hogy a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozásának magasabb kockázatát a tagállam vagy a kötelezett szolgáltató előzetesen megállapította. E konkrét helyzeteken kívül tehát nem automatikus, hogy az ügyfél kockázati szintjét magasabbnak minősítsék, és az sem, hogy ebből eredően fokozott átvilágítási intézkedéseket fogadjanak el ezen ügyféllel szemben.
- 39 A jelen ügyben a Bíróság rendelkezésére álló iratokból kitűnik, hogy a Rodl & Partner által az IT izglitibas fonds alapítvánnyal, illetve az RBA Consultinggal kialakított üzleti kapcsolatokra nem terjed ki a 2015/849 irányelv 19–24. cikkének hatálya. Ezenkívül az Oroszországi Föderáció nem szerepel az (EU) 2015/849 európai parlamenti és tanácsi irányelvnek a stratégiai hiányosságokkal rendelkező, kiemelt kockázatot jelentő harmadik országok megállapítása tekintetében történő kiegészítéséről szóló, 2016. július 14-i (EU) 2016/1675 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendeletben (HL 2016. L 254., 1. o.) felsorolt, kiemelt kockázatot jelentő harmadik országok között.
- 40 A fenti megfontolásokból következik, hogy a 2015/849 irányelv III. melléklete 3. pontjának b) alpontjával összefüggésben értelmezett 18. cikkének (1) és (3) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azok nem követelik meg, hogy a kötelezett szolgáltató valamely ügyfél kockázati szintjét automatikusan magasabbnak minősítse, és ennek következtében fokozott ügyfél-átvilágítási intézkedéseket hozzon vele szemben kizárólag azon tény miatt, hogy az ügyfél nem kormányzati szervezet, és hogy az említett ügyfél egyik alkalmazottja a korrupció tekintetében magas kockázatot jelentő harmadik ország állampolgára, vagy hogy ugyanezen ügyfél egyik kereskedelmi partnere, de nem maga az ügyfél, ilyen harmadik országgal áll kapcsolatban.
- 41 Ennek pontosítását követően a kérdést előterjesztő bíróság rámutat, hogy a 2015/849 irányelv 5. cikkének megfelelően a pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás megelőzése érdekében a tagállamok szigorúbb rendelkezéseket is elfogadhatnak abban az esetben, ha e tagállam

álláspontja szerint fennállnak a jelen ítélet előző pontjában említett kockázati tényezők. E bíróság ugyanakkor arra keresi a választ, hogy e lehetőség igazolhatja-e a VID által a jelen ügyben a Rodl & Partnerrel szemben hozott határozatot.

- 42 E körülmények között meg kell határozni, hogy a 2015/849 irányelv rendelkezéseivel ellentétes-e, hogy valamely tagállam joga arra kötelezze a kötelezett szolgáltatót, hogy a fokozott átvilágítási intézkedések valamely ügyféllel szembeni elfogadása szükségességének értékelése során vegye figyelembe az ilyen kockázati tényezőket.
- 43 E tekintetben meg kell állapítani, hogy az olyan üzleti kapcsolatok, mint amelyeket a Rodl & Partner az IT izglitibas fondsszal és RBA Consulting alapítvánnyal létesített, a 2015/849 irányelv 18. cikkének (1) bekezdésében említett, „tagállamok vagy a kötelezett szolgáltatók által magasabb kockázatot jelentő esetként azonosított egyéb esetek” körébe tartozhatnak.
- 44 Ezen „magasabb kockázatot jelentő [...] egyéb esetek” azonosítása érdekében e 18. cikk (1) és (3) bekezdésének együttes olvasatából az következik, hogy a tagállamoknak és a kötelezett szolgáltatóknak az általuk elvégzendő kockázatértékelés során figyelembe kell venniük legalább az ezen irányelv III. mellékletében felsorolt, potenciálisan magasabb kockázatra vonatkozó tényezőket és bizonyítéktípusokat. Márpedig az ilyen kockázatra vonatkozó tényezők és bizonyítéktípusok e mellékletben található nem kimerítő felsorolásában szerepelnek többek között az ügyfélkockázati tényezők, az ügylethez kapcsolódó kockázati tényezők, továbbá a földrajzi kockázati tényezők.
- 45 Így mind a 2015/849 irányelv 18. cikke (1) és (3) bekezdésének szövegéből, mind pedig a III. mellékletében szereplő felsorolás nem kimerítő jellegéből kitűnik, hogy a tagállamok ezen irányelv átültetése keretében széles mérlegelési mozgástérrel rendelkeznek a fokozott átvilágítási intézkedések előírására vonatkozó kötelezettség megfelelő végrehajtása során, mind azon helyzetek meghatározása tekintetében, amelyekben ilyen magas kockázat áll fenn, mind pedig az átvilágítási intézkedéseket illetően (lásd analógia útján: 2016. március 10-i Safe Interenvios ítélet, C-235/14, EU:C:2016:154, 73. pont).
- 46 Ezzel összefüggésben először is emlékeztetni kell arra, hogy a 2015/849 irányelv csak minimális harmonizációt valósít meg, mivel 5. cikke felhatalmazza a tagállamokat arra, hogy az uniós jog keretein belül szigorúbb rendelkezéseket fogadjanak el vagy tartsanak hatályban, amennyiben e rendelkezések célja a pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás elleni küzdelem erősítése.
- 47 E tekintetben a Bíróság már pontosította, hogy az ezen 5. cikkben szereplő „szigorúbb rendelkezések” kifejezés nemcsak olyan helyzetekre vonatkozhat, amelyekre a 2015/849 irányelv meghatározott fajta ügyfél-átvilágítást ír elő, hanem olyan más helyzetekre is, amelyekről a tagállamok úgy vélik, hogy nagyobb kockázattal járnak (lásd analógia útján: 2016. március 10-i Safe Interenvios ítélet, C-235/14, EU:C:2016:154, 77. pont). Ugyanis, mivel az említett 5. cikk a 2015/849 irányelv „Általános rendelkezések” című I. fejezetének „Tárgy, hatály és fogalom meghatározások” című 1. szakaszában található, az ezen irányelv által szabályozott területre tartozó valamennyi rendelkezésre alkalmazandó, beleértve az említett irányelv II. fejezetének „Fokozott ügyfél-átvilágítás” című 3. szakaszában szereplő rendelkezéseket is.

- 48 Márpedig a 2015/849 irányelv 5. cikkének, valamint 18. cikke (1) és (3) bekezdésének együttes értelmezéséből kitűnik, hogy a tagállamok az e 18. cikk által számukra biztosított mérlegelési mozgástér keretében többek között más, magas kockázatot jelentő helyzeteket is meghatározhatnak (lásd analógia útján: 2016. március 10-i Safe Interenvíos ítélet, C-235/14, EU:C:2016:154, 106. pont).
- 49 Másodsor, mivel a 2015/849 irányelv 5. cikke pontosítja, hogy a tagállamok „az uniós jog keretein belül” járnak el, az ezen irányelv 18. cikkében számukra biztosított mérlegelési mozgástér keretében tiszteletben kell tartaniuk különösen az uniós jog olyan általános elveit, mint a jogszerűség, a jogbiztonság, az arányosság és a hátrányos megkülönböztetés tilalmának elve (lásd analógia útján: 2016. március 10-i Safe Interenvíos ítélet, C-235/14, EU:C:2016:154, 96. pont).
- 50 Egyébiránt ezen összefüggésben rá kell mutatni, hogy a 2015/849 irányelv (66) preambulumbekzdéséből kitűnik, hogy az alapjogi Charta mindenfajta megkülönböztetést tiltó 21. cikkével összhangban a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy ezen irányelv végrehajtására az ügyfél-átvilágítással összefüggésben végzett kockázatértékelések tekintetében megkülönböztetésmentesen kerüljön sor.
- 51 E tekintetben először is, amint arra a főtanácsnok az indítványának 55. és 56. pontjában lényegében rámutatott, a gazdasági kapcsolatok és a bűnelkövetés dinamikus jellegére való tekintettel az uniós joggal, különösen a jogszerűség és a jogbiztonság elvével nem ellentétes az, ha a nemzeti jogszabályok nem határozzák meg kimerítő jelleggel a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása valamennyi lehetséges magasabb kockázati tényezőjét, amennyiben e tényezőket később olyan jogi aktusokba foglalják, amelyek nem szükségszerűen törvényi szintűek, de amelyeket megfelelő módon közzé kell tenni.
- 52 Másodsor, a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása magasabb kockázatára utaló tényezőknek egyrészt nem szabad túllépniük a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása elleni küzdelem céljának eléréséhez szükséges mértéket, másrészt pedig nem eredményezhetnek hátrányos megkülönböztetést.
- 53 Harmadsor, a 2015/849 irányelv 7. cikkének (1) bekezdéséből kitűnik, hogy a tagállamok sajátos helyzetük miatt a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása eltérő kockázatainak vannak kitéve. Így az egyes tagállamokra feladata annak meghatározása, hogy az azonosított pénzmosási vagy terrorizmusfinanszírozási kockázat szintjéhez képest milyen szintű védelmet tartanak megfelelőnek (lásd analógia útján: 2016. március 10-i Safe Interenvíos ítélet, C-235/14, EU:C:2016:154, 105. pont).
- 54 A jelen ügyben az ügyfél jogi formájához kapcsolódó lehetséges kockázati tényezőt illetően az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy a megelőzésről szóló törvény 6. cikkének (1²) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a kötelezett szolgáltató által az ügyfél tekintetében fennálló, a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása kockázatának értékelése során figyelembe veendő körülmények között szerepel többek között az ügyfél „jogi formájából eredő kockázat”. Ezenkívül a lett kormány írásbeli észrevételeiben jelezte, hogy a pénzmosás megelőzéséért felelős hivatal által 2019-ben közzétett jelentés kiemelte, hogy a nem kormányzati szervezetek különösen kiszolgáltatottak a pénzmosással és a terrorizmusfinanszírozással szemben, tekintettel arra, hogy a lett cégnyilvántartásba bejegyzett nem kormányzati szervezetek 94%-a nem jelölte meg tevékenységi körét, illetve a „máshova be nem sorolt egyesület vagy

alapítvány” elnevezésű kategóriát tüntette fel, amiből az a következtetés vonható le, hogy a nem kormányzati szervezet jogi formáját a kockázatértékelés során potenciálisan magas kockázatra utaló tényezőnek kell tekinteni.

- 55 Ami a kötelezett szolgáltató ügyfele és az Oroszországi Föderáció közötti kapcsolathoz kapcsolódó potenciális kockázati tényezőt illeti, amint azt a lett kormány az írásbeli észrevételeiben és a tárgyaláson hangsúlyozta, a VID honlapján közzétett nemzeti jelentésből, valamint a közzétett iránymutatásokból kitűnik, hogy az említett harmadik ország földrajzi közelsége és vele fenntartott jelentős gazdasági kapcsolatok miatt Lettország tekintetében a gyakorlatban az a kockázat áll fenn, hogy gazdaságát az említett harmadik országból származó tőke tisztára mosására használják fel, mivel az utóbbi országot a Transparency International magas korrupciós kockázatot jelentő országnak minősítette.
- 56 Ebben az összefüggésben emlékeztetni kell arra, hogy a 2015/849 irányelv III. melléklete 3. pontjának b) alpontja szerint a potenciálisan magasabb kockázatra vonatkozó földrajzi tényezők között szerepel az a tény, hogy a szóban forgó országban hiteles források szerint magas szintű a korrupció vagy az egyéb büntetendő cselekmények száma.
- 57 Következésképpen – a nemzeti jog értelmezésére és alkalmazására kizárólagos hatáskörrel rendelkező kérdést előterjesztő bíróság által elvégzendő vizsgálatok függvényében – úgy tűnik, hogy az nem kormányzati szervezet jogi formája, valamint a kötelezett szolgáltató és az Oroszországi Föderáció közötti kapcsolat fennállása a lett jogban olyan potenciálisan magasabb kockázatra utaló tényezőknek tekinthetők, amelyeket e szolgáltatónak az ügyfelek tekintetében elvégzendő kockázatértékelés során figyelembe kell vennie. Adott esetben e bíróság feladata annak vizsgálata, hogy a Rodl & Partner figyelembe vette-e ezeket a tényezőket az érintett ügyfelekhez kapcsolódó kockázatok értékelése során.
- 58 Ezenkívül mindenekelőtt rá kell mutatni, hogy a 2015/849 irányelv III. melléklete 3. pontjának b) alpontja nem tesz különbséget aszerint, hogy az általa említett földrajzi kockázati tényező az ügyfelet vagy annak kereskedelmi partnerét érinti-e. Továbbá ezen irányelv 8. cikke (1) bekezdésének, 18. cikke (2) bekezdésének, valamint III. mellékletének együttes értelmezéséből az következik, hogy az általuk elvégzendő kockázatértékelés keretében a kötelezett szolgáltatóknak figyelembe kell venniük különösen az ügyfelek ügyleteire vonatkozó kockázati tényezőket. Végül e rendelkezések pontosítják, hogy valamennyi olyan összetett és szokatlanul nagy volumenű ügylet és olyan szokatlan ügylettípus, amelynek nincs látható gazdasági vagy nyilvánvalóan jogszerű célja, olyannak tekinthető, amely potenciálisan magas kockázattal jár.
- 59 Így az a körülmény, hogy valamely kötelezett szolgáltató ügyfele olyan ügyleteket köt, amelyek a korrupció tekintetében magas kockázatot jelentő harmadik országgal fennálló kapcsolatokat eredményeznek, a 2015/849 irányelvnek megfelelően potenciálisan nagyobb földrajzi kockázatra utaló tényezőként értékelhető. A kérdést előterjesztő bíróság feladata annak vizsgálata, hogy a lett jogrend rendelkezik-e ilyen kockázati tényezőről, és igenlő válasz esetén annak, hogy a Rodl & Partnernek figyelembe kellett volna-e vennie e körülményt az RBA Consultinghoz kapcsolódó kockázatok értékelése során.
- 60 Következésképpen, tekintettel a 2015/849 irányelv által a tagállamok számára elismert mérlegelési mozgásterre, a nem kormányzati szervezet jogi formája, a kötelezett szolgáltató ügyfele és az Oroszországi Föderáció közötti kapcsolat, vagy az említett ügyfél által az e harmadik országgal kapcsolatban álló kereskedelmi partnerrel kötött kereskedelmi ügyletek fennállása adott esetben

az uniós jog jelen ítélet 49. pontjában felidézett korlátainak, és különösen az arányosság elvének és a hátrányos megkülönböztetés tilalmának tiszteletben tartása mellett magasabb kockázatra utaló tényezőknek minősülhetnek.

- 61 Ugyanakkor, amint arra a főtanácsnok az indítványának 86. pontjában rámutatott, önmagában az a tény, hogy az ügyfél valamely alkalmazottja, aki nem az ügyfél tényleges tulajdonosa, és aki az említett ügyfélnél nem tölt be olyan tisztséget, amely lehetővé teszi számára olyan tevékenységek végzését, amelyek potenciálisan pénzmosási tevékenységekhez kapcsolódhatnak, a korrupció tekintetében magas kockázatot jelentő harmadik ország állampolgára, nem tűnik olyan helyzetet jellemző körülménynek, amely a pénzmosás vagy a terrorizmusfinanszírozás potenciálisan magasabb kockázatát jelenti.
- 62 Hasonlóképpen, az arányosság elve megköveteli, hogy csak bizonyos volumenű vagy összetettségű, vagy szokatlan jellegű üzleti tranzakciók, amelyeket az adatszolgáltató ügyfél olyan harmadik országban letelepedett üzleti partnerrel kötött, ahol magas a korrupciós kockázat, tekinthetők potenciálisan magasabb földrajzi kockázatra utaló tényezőknek, amelyeket az adatszolgáltatónak figyelembe kell vennie az ügyfelekkel kapcsolatban elvégzendő kockázatértékelés keretében.
- 63 E körülmények között a 2015/849 irányelv III. mellékletének az ugyanezen irányelv 18. cikkének (1) és (3) bekezdésével együttesen értelmezett 5. cikkével nem ellentétes, ha a tagállam olyan egyéb potenciálisan magasabb kockázati tényezőket azonosít, amelyeket a kötelezett szolgáltatóknak figyelembe kell venniük az ügyfelek tekintetében végzett kockázatértékelésük során, és e kockázati tényezők az ügyfél jogi formájához, így a nem kormányzati szervezet jogi formájához is kapcsolódhatnak, figyelemmel a 2015/849 irányelv (43) preambulumbekkezdésében említett alapvető jogok teljes körű tiszteletben tartásának elvére, vagy az ügyfél, illetve annak üzleti partnere által a korrupció tekintetében magas kockázatot jelentő országgal fenntartott kapcsolathoz is kapcsolódhatnak, amennyiben e tényezőkről az említett tagállam jogrendje rendelkezik, azokat megfelelően közzétették, és megfelelnek az uniós jognak, különösen az arányosság és a hátrányos megkülönböztetés tilalma elvének.
- 64 A fenti megfontolásokból következik, hogy a 2015/849 irányelv III. melléklete 3. pontjának b) alpontjával összefüggésben értelmezett 18. cikkének (1) és (3) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azok nem követelik meg, hogy a kötelezett szolgáltató valamely ügyfél kockázati szintjét automatikusan magasabbnak minősítse, és ennek következtében fokozott ügyfél-átvilágítási intézkedéseket hozzon vele szemben kizárólag azon tény miatt, hogy az ügyfél nem kormányzati szervezet, és hogy az említett ügyfél egyik alkalmazottja a korrupció tekintetében magas kockázatot jelentő harmadik ország állampolgára, vagy hogy ugyanezen ügyfél egyik kereskedelmi partnere, de nem maga az ügyfél, ilyen harmadik országgal áll kapcsolatban. A tagállamok azonban a nemzeti jogukban az ilyen körülményeket a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozásának potenciálisan magasabb kockázatát mutató olyan tényezőkként is meghatározhatják, amelyeket a kötelezett szolgáltatóknak az ügyfelek tekintetében végzett kockázatértékelésük során figyelembe kell venniük, feltéve hogy e tényezők megfelelnek az uniós jognak, és különösen az arányosság és a hátrányos megkülönböztetés tilalma elvének.

A második kérdésről

- 65 A második kérdést arra az esetre tették fel, ha az első kérdésre igenlő választ kell adni. Következésképpen az utóbbi kérdésre adott nemleges válaszra tekintettel e második kérdésre nem szükséges válaszolni.

A negyedik kérdésről

- 66 Negyedik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 2015/849 irányelv 13. cikke (1) bekezdésének c) és d) pontját úgy kell-e értelmezni, hogy azok arra kötelezik a kötelezett szolgáltatót, hogy az ügyfél-átvilágítási intézkedések meghozatala során meg kell szereznie az ügyféltől a szóban forgó ügyfél és egy harmadik személy között létrejött szerződés másolati példányát.
- 67 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a Bíróság annak érdekében, hogy az előzetes döntéshozatalra kérdést előterjesztő bíróságnak hasznos választ adjon, figyelembe vehet olyan uniós jogi normákat, amelyekre a nemzeti bíróság a kérdésében nem hivatkozott (2022. február 24-i Glavna direksia „Pozharna bezopasnost i zashtita naselenieto” ítélet, C-262/20, EU:C:2022:117, 33. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 68 A 2015/849 irányelv 11. cikke, amely ezen irányelv II. fejezetének „Általános rendelkezések” című 1. szakaszában szerepel, meghatározza azokat a helyzeteket, amelyekben a kötelezett szolgáltatók szokásos ügyfél-átvilágítási intézkedéseket kötelesek alkalmazni, mivel e helyzetek úgy tekinthetők, hogy pénzmosási és terrorizmusfinanszírozási kockázattal járnak (lásd analógia útján: 2016. március 10-i Safe Interenvios ítélet, C-235/14, EU:C:2016:154, 60. pont). A kötelezett szolgáltatók tehát kötelesek ezen intézkedéseket alkalmazni, amennyiben az adott ügyféllel kapcsolatos kockázatok értékelése keretében szokásos kockázati szintet határoztak meg.
- 69 Ami magukat a kötelezett szolgáltatók által végrehajtandó átvilágítási intézkedéseket illeti, az említett irányelv 13. cikkének (1) bekezdése számos ilyen intézkedést sorol fel, amelyek között szerepel az értékelés és – adott esetben – információszerezés az üzleti kapcsolat céljáról és tervezett jellegéről (a c) pont), illetve az üzleti kapcsolat folyamatos monitoringja, ideértve a kapcsolat fennállása folyamán teljesített ügyletek elemzését annak ellenőrzése érdekében, hogy a végrehajtott ügyletek összhangban vannak-e az kötelezett szolgáltatóknak az ügyfélről, az üzleti és kockázati profilról szerzett ismereteivel, ideértve, ahol szükséges, a pénzeszközök származását is, valamint annak biztosítása, hogy a dokumentumok, adatok és információk naprakészek legyenek (a d) pont).
- 70 Ezenkívül a 2015/849 irányelvnek megfelelően e szolgáltatóknak az illetékes nemzeti hatóságok felé eleget kell tenniük bizonyos bizonyítási és dokumentációs követelményeknek, mind az ügyfeleik tekintetében végzett kockázatértékelést, mind pedig az ezen ügyfelekkel szemben az azonosított kockázati szinttől függően alkalmazott átvilágítási intézkedések megfelelő jellegét illetően.
- 71 Mindenekelőtt ugyanis a 2015/849 irányelv 8. cikkének (2) bekezdése pontosítja, hogy a kötelezett szolgáltatók által elvégzett kockázatértékeléseket dokumentálni kell, naprakészen kell tartani, és az érintett illetékes hatóságok, valamint az érintett önszabályozó testületek rendelkezésére kell bocsátani. E tekintetben ezen irányelv (22) preambulumbekkezdése kimondja, hogy a kockázatalapú megközelítés nem tekintendő a tagállamok és a kötelezett szolgáltatók részére biztosított túlzottan megengedő lehetőségnek, sokkal inkább a tényeken alapuló döntéshozatal alkalmazását jelenti az Uniót és az Unióban tevékenykedő szereplőket fenyegető pénzmosási és terrorizmusfinanszírozási kockázatok célzottabb kezelése érdekében.

- 72 Végül a 2015/849 irányelv 13. cikkének (4) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a kötelezett szervezeteknek képesnek kell lenniük annak az illetékes hatóságok vagy az önszabályozó testületek számára történő bizonyítására, hogy az alkalmazott átvilágítási intézkedések az általuk feltárt pénzmosási és terrorizmusfinanszírozási kockázatok figyelembevételével megfelelők.
- 73 Végül ezen irányelvnek „Az adatvédelem, adattárolás és statisztikai adatok” című V. fejezetében szereplő 40. cikke (1) bekezdése első albekezdésének a) pontja arra kötelezi a kötelezett szolgáltatókat, hogy őrizzék meg az említett irányelv II. fejezetében meghatározott ügyfél-átvilágítási előírások teljesítéséhez szükséges dokumentumok és információk másolatát, az ügyféllel való üzleti kapcsolat lezárását vagy az alkalmi ügylet időpontját követő öt évig.
- 74 A jelen ítélet 71. és 72. pontjában hivatkozott rendelkezésekből következik, hogy amennyiben az ilyen kockázatértékelés részeként a kötelezett szolgáltató potenciálisan magasabb kockázatot azonosít az ügyfele által a korrupció tekintetében magas kockázatot jelentő harmadik országgal kapcsolatban álló kereskedelmi partnerrel kötött összetett és szokatlanul nagy volumenű ügylet, illetve olyan szokatlan ügylettípus miatt, amelynek nincs látható gazdasági vagy nyilvánvalóan jogszerű célja, e szolgáltató az illetékes nemzeti hatóság által végzett ellenőrzés során olyan megfelelő dokumentációt köteles benyújtani e hatóságnak, amely igazolja, hogy elemezte ezt az ügyletet, és azt megfelelően figyelembe vette az ügyfél kockázati szintjére vonatkozó következtetésének levonása során.
- 75 Mindemellett, amint arra a főtanácsnok az indítványának 107. pontjában rámutatott, a jelen ítélet 71–73. pontjában hivatkozott rendelkezések nem határozzák meg részletesen, hogy a kötelezett szolgáltatók hogyan tehetnek eleget az illetékes hatóságokkal szemben e bizonyítási és dokumentációs követelményeknek. E részletes szabályok tehát a nemzeti jog hatálya alá tartoznak, feltéve hogy tiszteletben tartják az uniós jogot, és különösen az arányosság elvét, az üzleti titkok védelmét és a személyes adatok védelmét.
- 76 Ahogyan tehát azt a Bizottság az írásbeli észrevételeiben megjegyezte, a kötelezett szolgáltatókat terhelő bizonyítási és dokumentációs kötelezettségből nem következik szükségszerűen a szerződés másolatának fizikai bemutatása, amennyiben léteznek más megfelelő bizonyítékok is, például a szerződés értékeléséről szóló olyan jelentések, amelyek tartalmazzák az érintett ügylet és üzleti kapcsolathoz kapcsolódó kockázat értékeléséhez szükséges információkat.
- 77 A jelen ügyben, amint az a jelen ítélet 21. pontjában megállapításra került, a Rodl & Partner nem nyújtotta be a VID részére az RBA Consulting és az Oroszországi Föderációban székhellyel rendelkező társaság többségi tulajdonában álló harmadik társaság között létrejött szerződés másolatát, mivel a kötelezett szolgáltató csupán azt állította, hogy az RBA Consulting helyiségeiben e szerződés eredeti példányát megtekintette. Ezenkívül a Bíróság rendelkezésére álló ügyiratokból nem tűnik ki, hogy a Rodl & Partner bizonyította vagy akár állította volna, hogy megfelelő bizonyítékokat szolgáltatott a VID részére az említett üzleti kapcsolathoz és az e kapcsolat keretében kötött ügyletekhez kapcsolódó kockázatok értékelésére vagy az e tekintetben elfogadott átvilágítási intézkedésekre vonatkozóan.
- 78 A fenti megfontolásokra tekintettel a negyedik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2015/849 irányelv 8. cikkének (2) bekezdésével, 13. cikkének (4) bekezdésével és 40. cikke (1) bekezdése első albekezdésének a) pontjával összefüggésben értelmezett 13. cikke (1) bekezdésének c) és d) pontját úgy kell értelmezni, hogy e rendelkezések nem írják elő a kötelezett szolgáltató számára, hogy az ügyfél-átvilágítási intézkedések meghozatala esetén az érintett ügyféltől megszerezze az utóbbi ügyfél és egy harmadik fél között létrejött szerződés

másolatát, feltéve hogy e szolgáltató képes olyan egyéb megfelelő dokumentumokat benyújtani az illetékes nemzeti hatóság részére, amelyek egyrészt igazolják, hogy elemezte az ügyfél és a harmadik fél között létrejött ügyletet és üzleti kapcsolatot, másrészt pedig azt, hogy ezt az elemzést kellően figyelembe vette annak érdekében, hogy a pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás azonosított kockázataira tekintettel meghozza a szükséges átvilágítási intézkedéseket.

Az ötödik kérdésről

- 79 Ötödik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 2015/849 irányelv 14. cikkének (5) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy a kötelezett szolgáltatónak még akkor is átvilágítási intézkedéseket kell alkalmaznia a meglévő üzleti ügyfelekkel szemben, ha az ügyfél körülményeiben változások nem állapíthatók meg, és az új kockázatértékelés elvégzésére a tagállami jog által előírt határidő még nem telt le. Ezenkívül e bíróság azt kérdezi, hogy e kötelezettség kizárólag a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása szempontjából nagyobb kockázatot jelentő ügyfelekre vonatkozik-e.
- 80 Arra az esetre, ha e kérdésekre igenlő választ kell adni, a kérdést előterjesztő bíróság arra keresi a választ, hogy az ilyen értelmezés megfelel-e az arányosság elvének.
- 81 Az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében valamely uniós jogi rendelkezés értelmezéséhez nemcsak annak kifejezéseit, hanem szöveggörnyezetét, és annak a szabályozásnak a célkitűzéseit is figyelembe kell venni, amelynek az részét képezi (2021. szeptember 2-i LG és MH [Saját jövedelem tisztára mosása] ítélet, C-790/19, EU:C:2021:661, 47. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 82 A 2015/849 irányelv 14. cikke (5) bekezdésének szövegét illetően rá kell mutatni, hogy e rendelkezés előírja, hogy a kötelezett szolgáltatók ne csak valamennyi új ügyfél esetében alkalmazzanak ügyfél-átvilágítási intézkedéseket, hanem kockázatérzékenységi alapon megfelelő időszakokban a meglévő ügyfelek esetében is, többek között akkor is, ha az ügyfél e tekintetben fontos körülményei változnak.
- 83 Így magából e rendelkezés szövegéből kitűnik, hogy a kötelezett szolgáltatóknak kockázatalapú megközelítés alapján nemcsak új ügyfelekkel szemben, hanem – amennyiben az időpont megfelelőnek bizonyul – a meglévő ügyfelekkel szemben is átvilágítási intézkedéseket kell alkalmazniuk. Az említett rendelkezés pontosítja, hogy ezen lehetséges megfelelő időpontok egyike az, amikor az érintett ügyfél fontos körülményei megváltoznak. Ezenkívül ugyanezen rendelkezés nem korlátozza a kötelezett szolgáltatókat terhelő ezen kötelezettséget kizárólag azokra az ügyfelekre, amelyek kockázati szintjét magasnak minősítették.
- 84 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a 2015/849 irányelv 8. cikkének (2) bekezdése értelmében a kötelezett szolgáltatóknak többek között naprakészen kell tartaniuk a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása azon kockázatainak értékelését, amelynek e szervezetek ki vannak téve.
- 85 A fentiekből következik, hogy a 2015/849 irányelv 8. cikkének (2) bekezdésével összefüggésben értelmezett 14. cikkének (5) bekezdése arra kötelezi a kötelezett szolgáltatót, hogy naprakész kockázatértékelés alapján a meglévő ügyféllel szemben – adott esetben fokozott – átvilágítási intézkedéseket fogadjon el, amennyiben ez különösen az említett ügyfél fontos körülményeinek megváltozása miatt megfelelőnek tűnik,

- 86 Ezt az értelmezést megerősíti azon általános rendszer, amelybe a 2015/849 irányelv 14. cikkének (5) bekezdése illeszkedik.
- 87 E tekintetben megjegyzendő, hogy e rendelkezés az említett irányelv ügyfél-átvilágításra vonatkozó II. fejezetének „Általános rendelkezések” című 1. szakaszában szerepel. Ebből következik, hogy az említett rendelkezés alapján a kötelezett szolgáltatókra háruló kötelezettség valamennyi ügyfélre vonatkozik, a nekik tulajdonított kockázati szinttől függetlenül.
- 88 Ráadásul a 2015/849 irányelv 13. cikke (1) bekezdésének szövegéből kitűnik, hogy a kötelezett szolgáltatók kötelesek elvégezni az ügyfeleik, valamint az utóbbiak által kötött ügyletek folyamatos monitoringját. Ebből következik, hogy – amint arra a főtanácsnok indítványának 119. pontjában rámutatott – ha valamely kötelezett szolgáltató az egyik meglévő ügyfelét érintő olyan fontos körülményekről, például a kereskedelmi ügyletekről szerez tudomást, amelyek befolyásolhatják az ügyfél kockázatértékelését, köteles ezeket az elemeket figyelembe venni, és – amennyiben ez megfelelőnek tűnik – felülvizsgálni a kockázatelemzést és adott esetben az ezen ügyfélre alkalmazott átvilágítási intézkedések szintjét.
- 89 Végül a 2015/849 irányelv 14. cikke (5) bekezdésének a jelen ítélet 85. pontjában elfogadott értelmezése biztosítja ezen irányelv fő célkitűzésének megvalósítását, amely – amint arra a jelen ítélet 33. pontja emlékeztet – a pénzügyi rendszernek a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása céljára való felhasználásának megelőzése.
- 90 A jelen ügyben a kérdést előterjesztő bíróság feladata annak vizsgálata, hogy az RBA Consulting és az Oroszországi Föderációban székhellyel rendelkező társaság többségi tulajdonában álló valamely társaság között létrejött ügyletek, amelyek tekintetében nem vitatott, hogy a Rodl & Partner azokról tudomással bírt, a 2015/849 irányelv 14. cikke (5) bekezdésének megfelelően olyan fontos körülményeknek minősülnek-e, amelyek a kockázatalapú megközelítés alapján – adott esetben fokozott – átvilágítási intézkedések elfogadását teszik lehetővé az RBA Consultinggal szemben, függetlenül attól, hogy még nem járt le a fenti ügyfélhez kapcsolódó kockázat újbóli értékelésének elvégzésére a nemzeti jog által előírt határidő.
- 91 A fenti megfontolásokra tekintettel az ötödik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2015/849 irányelv 8. cikkének (2) bekezdésével összefüggésben értelmezett 14. cikkének (5) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a kötelezett szolgáltatók kötelesek naprakész kockázatértékelés alapján a meglévő ügyféllel szemben – adott esetben fokozott – átvilágítási intézkedéseket elfogadni, amennyiben ez különösen az említett ügyfél fontos körülményeinek megváltozása miatt megfelelőnek tűnik, függetlenül attól, hogy még nem járt le a fenti ügyfélhez kapcsolódó kockázat újbóli értékelésének elvégzésére a nemzeti jog által előírt maximális határidő. E kötelezettség nem csupán a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozásának szempontjából magasabb kockázatot jelentő ügyfelek tekintetében áll fenn.
- 92 A fentiekre tekintettel a kérdést előterjesztő bíróság által ezen ötödik kérdés keretében feltett, a jelen ítélet 80. pontjában említett másodlagos kérdést nem szükséges megvizsgálni.

A hatodik kérdésről

- 93 Hatodik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 2015/849 irányelv 60. cikkének (1) és (2) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy az ezen irányelvet átültető nemzeti rendelkezések megsértése miatt elfogadott szankciót kiszabó határozat közzétételekor az illetékes nemzeti hatóság köteles meggyőződni arról, hogy a közzétett információk megfelelnek az e határozatban szereplő információknak.
- 94 A lett kormány álláspontja szerint ez a kérdés elfogadhatatlan.
- 95 Először is, az említett kérdés hipotetikus, mivel a 2015/849 irányelv 60. cikkének (1) bekezdése, amelynek értelmezését a kérdést előterjesztő bíróság ily módon kéri, arra a helyzetre vonatkozik, amelyben keresettel meg nem támadott határozatot kell közzé tenni, nem pedig arra, amelyben – mint a jelen ügyben is – a határozatot keresettel megtámadták, mely utóbbi helyzet ezen irányelv 60. cikke (2) bekezdésének hatálya alá tartozik.
- 96 Másodszor, a kérdést előterjesztő bíróság semmilyen pontatlanságot nem állapított meg a VID honlapján közzétett információk tekintetében, ezért az előzetes döntéshozatalra előterjesztett hatodik kérdés semmilyen kapcsolatban nem áll az alapeljárás tényállásával vagy tárgyával, és így nem szükséges objektív módon az alapjogvita elbírálásához.
- 97 E tekintetben egyrészt az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy Lettország átültette nemzeti jogába a 2015/849 irányelv 60. cikkének (2) bekezdését, és ennél fogva engedélyezi a jogorvoslat tárgyát képező határozatok közzétételét. Márpedig annak előírásával, hogy az illetékes hatóságok haladéktalanul közzéteszik a hivatalos honlapjukon azt az információt, amely szerint a szóban forgó határozat ellen jogorvoslattal élnek, e rendelkezés pontosítja, hogy e hatóságoknak ezt az információt az e 60. cikk (1) bekezdésében felsoroltakon felül közzé kell tenniük, amely utóbbi bekezdés előírja, hogy „a közzétételben fel kell tüntetni legalább az elkövetett bűncselekmény típusát és jellegét, valamint a felelős személy kilétét”. Ebből következik, hogy pusztán az, hogy a Bíróságtól mind az említett 60. cikk (1) bekezdésének, mind e cikk (2) bekezdésének értelmezését kéri, amelyek az utóbbi bekezdés szövegére tekintettel összefüggenek egymással, nem teszi hipotetikussá a hatodik kérdést.
- 98 Másrészt a kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy az előzetes döntéshozatalra utaló határozata elfogadásának időpontjában a Rodl & Partnerrel szemben hozott, szankciót kiszabó határozatnak a VID internetes oldalán történő közzététele továbbra is pontatlanságokat tartalmazott.
- 99 A fenti megfontolásokból következik, hogy a hatodik kérdés elfogadható.
- 100 A kereset tárgyát képező határozatok tartalmának közzétételét illetően meg kell állapítani, hogy a 2015/849 irányelv 60. cikke (1) és (2) bekezdésének együttes értelmezése szerint, amelyeket a jelen ítélet 97. pontja lényegében felidéz, az illetékes nemzeti hatóság internetes oldalán csak az e határozatokban szereplő információkat tesz közzé. Következésképpen, nem tehetők közzé azon információk, amelyek nem felelnek meg az említett határozatokban szereplő információknak.
- 101 A fenti megfontolásokra tekintettel a hatodik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2015/849 irányelv 60. cikkének (1) és (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az ezen irányelvet átültető nemzeti rendelkezések megsértése miatt elfogadott szankciót kiszabó határozat közzétételekor az illetékes nemzeti hatóság köteles meggyőződni arról, hogy a közzétett információk pontosan megfelelnek az e határozatban szereplő információknak.

A költségekről

- 102 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (első tanács) a következőképpen határozott:

- 1) A **pénzügyi rendszerek pénzmosás vagy terrorizmusfinanszírozás céljára való felhasználásának megelőzéséről, a 648/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról, valamint a 2005/60/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv és a 2006/70/EK bizottsági irányelv hatályon kívül helyezéséről** szóló, 2015. május 20-i (EU) 2015/849 európai parlamenti és tanácsi irányelv 18. cikkének (1) és (3) bekezdését ugyanezen irányelv 5. cikkével és III. melléklete 3. pontjának b) pontjával összefüggésben

a következőképpen kell értelmezni:

e rendelkezések nem követelik meg, hogy a kötelezett szolgáltató valamely ügyfél kockázati szintjét automatikusan magasnak minősítse, és ennek következtében fokozott ügyfél-átvilágítási intézkedéseket hozzon vele szemben kizárólag azon tény miatt, hogy az ügyfél nem kormányzati szervezet, és az említett ügyfél egyik alkalmazottja a korrupció tekintetében magas kockázatot jelentő harmadik ország állampolgára, vagy az ugyanezen ügyfél egyik kereskedelmi partnere, de nem maga az ügyfél, ilyen harmadik országgal áll kapcsolatban. A tagállamok azonban nemzeti jogukban az ilyen körülményeket a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozásának potenciálisan magasabb kockázatára utaló olyan tényezőkként is meghatározhatják, amelyeket a kötelezett szolgáltatóknak az ügyfeleik tekintetében elvégzendő kockázatértékelésük során figyelembe kell venniük, feltéve hogy e tényezők megfelelnek az uniós jognak, és különösen az arányosság és a hátrányos megkülönböztetés tilalma elvének.

- 2) A 2015/849 irányelv 8. cikkének (2) bekezdésével, 13. cikkének (4) bekezdésével és 40. cikke (1) bekezdése első albekezdésének a) pontjával együttesen értelmezett 13. cikke (1) bekezdésének c) és d) pontját

a következőképpen kell értelmezni:

e rendelkezések nem írják elő a kötelezett szolgáltató számára, hogy az ügyfél-átvilágítási intézkedések meghozatala esetén az érintett ügyféltől megszerezze az utóbbi ügyfél és egy harmadik fél között létrejött szerződés másolatát, feltéve hogy e szolgáltató képes olyan egyéb megfelelő dokumentumokat benyújtani az illetékes nemzeti hatóság részére, amelyek egyrészt igazolják, hogy elemezte az ügyfél és a harmadik fél között létrejött ügyletet és üzleti kapcsolatot, másrészt pedig azt, hogy ezt az elemzést kellően figyelembe vette annak érdekében, hogy a pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás azonosított kockázataira tekintettel meghozza a szükséges átvilágítási intézkedéseket.

- 3) A 2015/849 irányelv 14. cikkének (5) bekezdését ezen irányelv 8. cikkének (2) bekezdésével összefüggésben

a következőképpen kell értelmezni:

a kötelezett szolgáltatók kötelesek naprakész kockázatértékelés alapján a meglévő ügyféllel szemben – adott esetben fokozott – átvilágítási intézkedéseket elfogadni, amennyiben ez különösen az említett ügyfél fontos körülményeinek megváltozása miatt megfelelőnek tűnik, függetlenül attól, hogy még nem járt le a fenti ügyfélhez kapcsolódó kockázat újbóli értékelésének elvégzésére a nemzeti jog által előírt maximális határidő. E kötelezettség nem csupán a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozásának szempontjából magasabb kockázatot jelentő ügyfelek tekintetében áll fenn.

4) A 2015/849 irányelv 60. cikkének (1) és (2) bekezdését

a következőképpen kell értelmezni:

az ezen irányelvet átültető nemzeti rendelkezések megsértése miatt elfogadott szankciót kiszabó határozat közzétételekor az illetékes nemzeti hatóság köteles meggyőződni arról, hogy a közzétett információk pontosan megfelelnek az e határozatban szereplő információknak.

Aláírások